

(Za)poznawanie Żeromskiego

Tadeusz Linkner

(Za)poznawanie Żeromskiego

Wydawnictwo
Uniwersytetu Gdańskiego
Gdańsk 2017

Recenzent
Prof. dr hab. Maria Jolanta Olszewska

Redaktor Wydawnictwa
Jerzy Toczek

Projekt okładki i stron tytułowych
Andrzej Taranek

Skład i łamanie
Mariusz Szewczyk

Portret Stefana Żeromskiego na okładce
na podstawie rysunku Kazimierza Sichulskiego.

Publikacja dofinansowana z działalności statutowej
Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Gdańskiego
oraz Instytutu Filologii Polskiej Uniwersytetu Gdańskiego

© Copyright by Uniwersytet Gdański
Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, 2017

ISBN 978-83-7865-573-2

Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego
ul. Armii Krajowej 119/121, 81-824 Sopot
tel./fax 58 523 11 37, tel. 725 991 206
e-mail: wydawnictwo@ug.edu.pl
www.wyd.ug.edu.pl

Księgarnia internetowa: www.kiw.ug.edu.pl

Spis treści

SŁOWO WSTĘPNE	7
Rozdział 1. ŚWIAT SŁOWIAŃSKICH WIERZEŃ	9
W kontynie Swaroga	10
W krainie Smętka	20
W Puszczy Jodłowej	34
Rozdział 2. MITYCZNY WYGŁOS PUSZCZ I LASÓW	37
Najpierw tylko las	37
Od Wisły do morza	41
Puszcza	49
Rozdział 3. LITERACKI OBRAZ MISJI ŚW. WOJCIECHA	53
Z powieści Ludwika Stasiaka <i>Orły Bolesława</i>	57
Z <i>Wiatru od morza</i>	63
Rozdział 4. W MITYCZNYM NURCIE WIERNEJ RZEKI	73
Klechda i baśń	73
Uniwersum mitu	78
Rozdział 5. ŻEROMSKIEGO TRZEJ STARCY	93
Dziedzictwo	94
Stary sługa	99
Ostatnia walka	103
Rozdział 6. LEKARZE I CHOROBY	109
Z <i>Dzienników</i>	109
Powieściowe epizody	112
W <i>Ludziach bezdomnych</i>	123
W nowelach i opowiadaniach	126
Psychodrama	130
Rozdział 7. DWORY	133
W średniowieczu	136
Pod koniec XVIII i na początku XIX wieku	139
Podczas styczniowego powstania	145
Z przełomu XIX i XX wieku	147
Podczas wojny i później	152
Rozdział 8. KOŚCIOŁY	159
Pod „koniec wieku”	160
W późniejszych powieściach	166
W opowiadaniach	171

Rozdział 9. BEZDOMNY BOHATER ŻEROMSKIEGO W POCIĄGU . . .	177
W pociągu i dylizansie	179
Za chlebem	190
Rozdział 10. REPORTAŻ Z WOJNY	195
Bolszewicy w polskiej plebanii	197
<i>Na probostwie w Wyszyńskowie</i>	201
Rozdział 11. O PRZEDWTOŚNIU RAZ JESZCZE	209
Zanim <i>Przedwiośnie</i>	211
Lektura niepokorna	214
Przemilczenia	216
Przeigrana idea Lulków	220
Rozdział 12. EMIGRACJA DO KRAJU OJCÓW	227
Rodowód	228
Ku szklanym domom	232
Przewodnicy	234
Rozdział 13. ŻEROMSKI BYŁ PIERWSZY	239
<i>Kryjaki</i> Marii Jehanne Wielopolskiej	239
<i>Walgieryz Wdały</i> Jerzego Remera	244
<i>Koń na wzgórzach</i> Eugeniusza Małaczewskiego. Inferno wojny	256
Tragiczne losy bohatera opowiadań Małaczewskiego	273
Rozdział 14. IRZYKOWSKI O ŻEROMSKIM „W KSZTAŁCIE LINII SPIRALNEJ”	287
Najpierw <i>Popioły</i>	288
Potem już inaczej.	291
W „Wiadomościach Literackich”	294
BIBLIOGRAFIA	301
INDEKS NAZWISK	313